

Закупівля електричної енергії і природного газу

Лілія Груздо

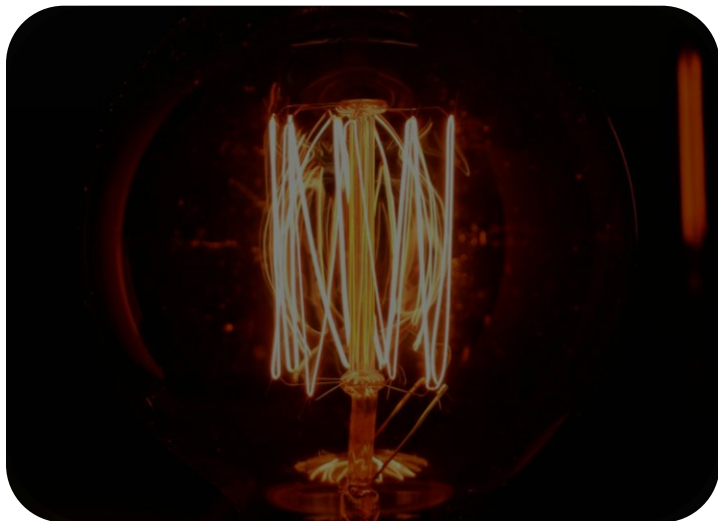
Фахівець з публічних закупівель.
Автор, співавтор програм для
тренінгів замовників та учасників
у сфері закупівель, викладач на
курсах навчання учасників та
замовників публічних закупівель.
Консультант з публічних закупівель

У 2012 році пройшла навчання
у сфері здійснення державних
закупівель у Міжнародній
академії фінансів та інвестицій.
Досвід роботи у сфері державних
(публічних) закупівель з 2012 року

Сьогодні розглянемо

Закупівля електричної енергії і природного газу

- ✓ Предмет закупівлі – електрична енергії та природний газ
- ✓ Формування очікуваної вартості електроенергії
- ✓ Обмеження у встановленні вимог під час закупівлі електроенергії, природного газу
- ✓ Договір на закупівлю електричної енергії
- ✓ Внесення змін та розрахунки відповідно до умов договору

Електрична енергія

Ринок електричної енергії "на добу наперед"

ринок «на добу наперед» РДН

сегмент ринку електричної енергії, на якому здійснюється купівля-продаж електричної енергії на наступну за днем проведення торгів добу

Внутрішньодобовий ринок електричної енергії

внутрішньодобовий ринок ВДН

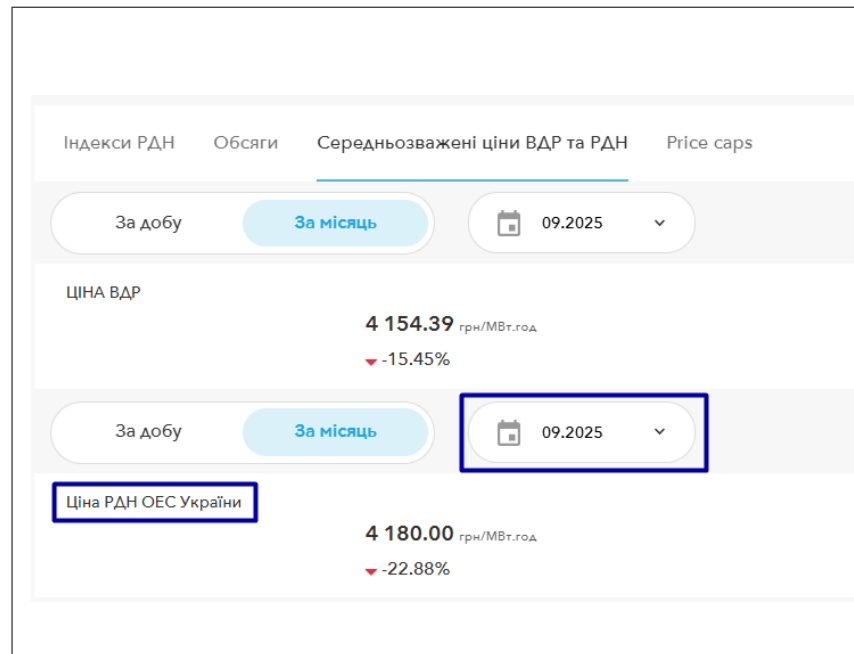
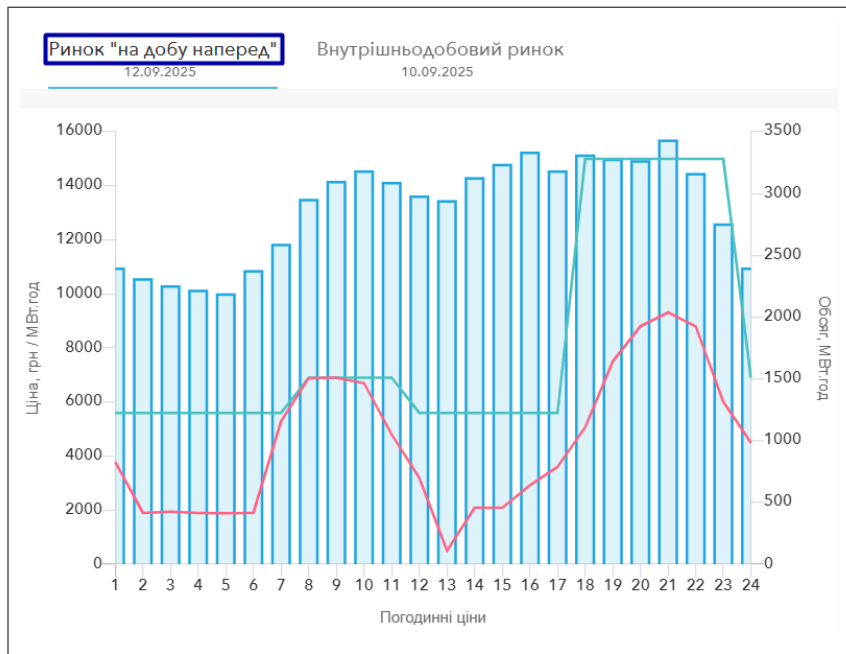
сегмент ринку електричної енергії, на якому купівля-продаж електричної енергії здійснюється безперервно після завершення торгів на ринку "на добу наперед" та впродовж доби фізичного постачання електричної енергії

Балансуючий ринок електричної енергії

балансуючий ринок

ринок, організований оператором системи передачі електричної енергії з метою забезпечення достатніх обсягів електричної потужності та енергії, необхідних для балансування в реальному часі обсягів виробництва та імпорту електричної енергії і споживання та експорту електричної енергії, врегулювання системних обмежень в об'єднаній енергетичній системі України, а також фінансового врегулювання небалансів електричної енергії

Ринок електричної енергії

Нормативно- правова база

Правила роздрібного ринку електричної енергії

Постанова НКРЕКП № 312
від 14.03.2018

Правила ринку

Постанова НКРЕКП № 307
від 14.03.2018

Кодекс систем розподілу

Постанова НКРЕКП № 310
від 14.03.2018

Кодекс системи передачі

Постанова НКРЕКП № 309
від 14.03.2018

Закон України «Про ринок електричної енергії»

від 13.04.2017 № 2019-VIII

Предмет закупівлі

Електрична енергія

це товар

код ДК 021:2015

09310000-5 Електрична енергія

Розподіл електричної енергії

це послуга

код ДК 021:2015

65310000-9 Розподіл електричної енергії

Не варто закуповувати електричну енергію
разом з послугою розподілу. Практика ДАСУ ★

ГД для новачків МОНИТОРИНГ ЗАКУПІВЕЛЬ ЗАКУПІВЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Користувачі порталу запитують, чи можна закупити електричну енергію разом з послугою розподілу. Частиною 34 статті 1 Закону України «Про публічні...

Катерина Плащенко

Прочитано

[Не варто закуповувати електричну енергію разом з послугою розподілу. Практика ДАСУ](#)

Здійснення розподілу

Положеннями Закону № 2019, а саме пунктом 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення», визначено з 01.01.2019 вжити заходів для **відокремлення оператора системи розподілу від виробництва, передачі, постачання електричної енергії** шляхом створення відповідних суб'єктів господарювання.

Та, враховуючи норми статті 47 Закону № 2019, відбулося **відокремлення** видів діяльності з **розподілу електричної енергії та постачання електричної енергії** споживачам в існуючих вертикально інтегрованих енергопостачальних компаніях, що є необхідним та найважливішим чинником для забезпечення конкуренції на ринку електричної енергії.

Відповідно, суб'єкт господарювання **не матиме права одночасно здійснювати діяльність з розподілу та постачання електричної енергії**. Так, розподіл електричної енергії здійснюють **оператори систем розподілу (суб'єкти природних монополій)**, а постачання електричної енергії споживачам — **окремі від операторів систем розподілу юридичні особи — електропостачальники**, які вибираються споживачами за вільними (ринковими) цінами.

Передача електричної енергії

Відповідно до листа Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), від 08.08.2019 № 8312/13.1- /7-19 з 01.07.2019

для забезпечення постачання електричної енергії споживачам, зокрема тим, які здебільшого приєднані до мереж систем розподілу та не мають прямих договірних відносин з оператором системи передачі (ДП «НЕК „УКРЕНЕРГО“»), **електропостачальник повинен закуповувати послуги з передачі електричної енергії в оператора системи передачі (суб'єкта природної монополії)**, вартість яких оплачується електропостачальником окремо від закупівлі електричної енергії на ринку електричної енергії, за відповідно укладеним договором безпосередньо між **електропостачальником та ДП «НЕК „УКРЕНЕРГО“»**

Купуємо електроенергію

Електрична енергія закуповується разом із послугою з передачі електричної енергії електропостачальником, а розподіл електричної енергії надає оператор системи розподілу

Такої ж позиції дотримується і ДАСУ, з якою можна ознайомитись за моніторингом UA-M-2023-11-07-000047, оголошення UA-2022-12-28-013776-а. ДАСУ вважає, що у разі закупівлі електричної енергії разом з послугою з розподілу і включення в ціну електричної енергії окрім послуг з передачі ще й послуги з розподілу, замовником розроблено та затверджено тендерну документацію без дотримання норм визначення предмета закупівлі відповідно до Єдиного закупівельного словника, чим порушено вимоги абзацу першого частини 3 статті 22 Закону та пункту 28 Особливостей, бо послуги з розподілу електричної енергії віднесено до ДК 021:2015: 65310000-9 – Розподіл електричної енергії

дослідити ринок електричної енергії

за допомогою сайту АТ «Оператор ринку»
<https://www.oree.com.ua/>, де в розділі огляду
ринку (декадні звіти) можна побачити середньо-
зважену ціну «на ринку на добу наперед»

отримати комерційні пропозиції, не менше трьох, від контрагентів, відправивши їм попередньо запити

відповідно до примірної методики визначення очікуваної
вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом
Мінекономіки від 18.02.2020 № 275

приклад листа-запиту цінової пропозиції

На підставі отриманої інформації сформувавши ціну за 1 кВт·год
електричної енергії шляхом множення очікуваної потреби на
середню ціну за 1 кВт·год електричної енергії та **обов'язково**
включити в ціну електричної енергії ціну (тариф) послуг
оператора системи передачі, встановлену Регулятором

Очікувана вартість

Послуги з передачі

НЕК «УКРЕНЕРГО»	Тариф на послуги з передачі електричної енергії для користувачів системи (крім підприємств «зеленої» електрометалургії)*	Тариф на послуги з передачі електричної енергії для підприємств «зеленої» електрометалургії	Регламентуючий документ: Постанова НКРЕКП	
	грн/МВт·год (без урахування податку на додану вартість)	грн/МВт·год (без урахування податку на додану вартість)	№	дата
з 01.01.2025 по 31.12.2025 (включно)	686,23	359,55	2200	19.12.2024
* у т.ч на 2025 рік підтримка виробників електричної енергії з альтернативних джерел	331,67			

Тариф на послуги з передачі електричної енергії та як його врахувати

Послуги з розподілу

Тарифи на послуги з розподілу електричної енергії з 01.09.2025

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), 28.08.2025 оприлюднила тарифи на послуги з розподілу електричної енергії, що діють з 01.09.2025.

Тарифи на послуги з розподілу електричної енергії з 01.09.2025 ★

ЗАКУПІВЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), 28.08.2025 оприлюднила тарифи на послуги з розподілу...

Катерина Плащенко

👁 4893 3 Вересня 2025

Як визначити очікувану вартість електроенергії

Ціна електричної енергії включає

- ✓ закупівельна ціна товару
- ✓ маржа постачальника
- ✓ регульований тариф на послуги з передачі електричної енергії
- ✓ регульований тариф на послуги з розподілу (за необхідності)
- ✓ податки та збори

При визначенні очікуваної вартості закупівлі замовникам необхідно враховувати **постійну зміну ціни на електричну енергію**, що обумовлюється економічними, законодавчими та іншими факторами

Ринкові консультації

Ринкові консультації з постачальниками електричної енергії, які допоможуть сформувати умови тендерної документації

Використання інструменту **ринкових консультацій** значно полегшить замовникам процес підготовки до закупівлі електричної енергії, допоможе уникнути суттєвих помилок при визначенні **технічних, якісних характеристик предмета закупівлі**, а також правильно визначити **очікувану вартість** і **встановити кваліфікаційні критерії** до учасників

Тендерна документація

формується замовником **відповідно до вимог статті 22 Закону** з урахуванням цих особливостей

не повинна містити вимог, що обмежують нижню межу ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі

Як сформувати вимоги тендерної документації з урахуванням заборони зазначення мінімальної межі ціни учасника процедури

п 28 Особливостей

Договір на закупівлю електроенергії

Істотні умови

Правилами роздрібного ринку електричної енергії передбачено **істотні умови**, які **містить договір про постачання електричної енергії**. Зокрема **підпунктом 3.2.7**.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (**НКРЕКП**), постановою **№ 312** від 14.03.2018 «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії» **затвердила Правила роздрібного ринку електричної енергії**

Формування цін у договорах на постачання електричної енергії

Встановлення фіксованої ціни за одиницю електричної енергії без виокремлення порядку, підстав, умов та періодичності внесення змін до договору, подальший перегляд ціни відповідно до **пп. 2 п. 19 Особливостей**

Встановлення порядку зміни ціни з прив'язкою до ринкових котирувань відповідно до правил, визначених **пп. 7 п. 19 Особливостей**

Умови договору

пп 2 п 19

Особливостей

- ✓ зміна ціни відбувається **пропорційно коливанню цін на ринку**, при цьому в разі збільшення ціни відсоток її зміни в договорі не може перевищувати відсотка коливання на ринку. Тобто якщо в документі, що відображає коливання, зазначена максимальна межа 7 %, то безпідставно піднімати ціну на 8 %
- ✓ коливання цін має бути **документально підтверджено**. Це може бути довідка ТПП чи Держстату, чи письмовий документ іншої установи, чи інші задокументовані підтвердження та обставини
- ✓ коливання ціни **не повинно перевищувати 10%** пропорційно коливанню ціни такого товару на ринку з дня укладення договору про закупівлю (у разі збільшення ціни за одиницю товару за цим підпунктом вперше) або з дня останнього внесення змін до договору про закупівлю в частині зміни ціни. Дане обмеження застосовується щодо кожного окремого випадку збільшення ціни за одиницю товару
- ✓ **збільшення загальної суми договору про закупівлю не допускається** (тобто у разі збільшення ціни має бути відповідно зменшений об'єм закупівлі)
- ✓ **зміненна ціна за одиницю товару не повинна перевищувати 50 відсотків** ціни за одиницю товару, що передбачена в початковому договорі про закупівлю

- ✓ зміна середньозважених цін на електроенергію на ринку **"на добу наперед"**
- ✓ встановлення в договорі про закупівлю відповідного **порядку зміни ціни електричної енергії**, згідно з якою відбувається розрахунок ціни кожного місяця
- ✓ відсутнє **обмеження щодо збільшення суми договору**. Замовник може коригувати суму договору залежно від зміни ціни за одиницю товару

Кінцевий бенефіціарний власник **ТОВ «Енера Вінниця»** має громадянство російської федерації та до якого застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції)

ДАСУ: електричну енергію в ТОВ «Енера Вінниця» не закуповуємо

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 року № 1023-р (зі змінами) **Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго»** визначено постачальником «останньої надії» на період з 1 січня 2019 року до 31 грудня 2025 року

Територія здійснення діяльності ДПЗД «Укрінтеренерго» як постачальника «останньої надії» – територія України, крім території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження.

Постачальник «останньої надії» постачає електричну енергію споживачу протягом строку, який **не може перевищувати 90 днів**. Після завершення зазначеного строку постачальник «останньої надії» припиняє електропостачання споживачу (пункт 3.4.4. Правил роздрібного ринку електричної енергії).

ПОН здійснює постачання електричної енергії на підставі **типового договору про постачання електричної енергії постачальником «останньої надії»** (пункт 1.2.9 Правил роздрібного ринку електричної енергії)

ПОН

Електроенергія

Природний газ

Предмет закупівлі

Назва предмета закупівлі	Природний газ
Код ДК 021:2015 за Єдиним закупівельним словником	09120000-6 – газове паливо
Назви товару номенклатурної позиції предмета закупівлі та код товару, визначеного згідно з Єдиним закупівельним словником, що найбільше відповідає назві номенклатурної позиції предмета закупівлі	природний газ: 09123000-7 – природний газ
Одиниці виміру	метри кубічні (м. куб.)
Кількість (обсяг), м. куб.	_____
Місце поставки товару	індекс, область місто (зазначити), межа балансової належності
Строк поставки товару	Цілодобово до 31.12.20___ включно

Очікувана вартість

Замовники можуть закуповувати природний газ у різних постачальників, які пропонують цей товар. Ціна на ринку природного газу коливається постійно залежно від сезонності, курсів іноземних валют, запасів та інших чинників.

У квітні-травні 2025 року ціну за 1000 кубометрів з ПДВ за умови оплати по факту газопостачальники пропонували таку :

ТОВ «Компанія „Газпостач“» – **25 590,00 грн**

ТОВ «Прикарпатенерготрейд» – **25 500 грн**

ТОВ «Ю-ГАЗ» – **26 462,58 грн**

ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“» – **17 052,60 грн**

Відповідно до пункту 6 постанови (зі змінами,
внесеними постановою від 11.04.2025 № 408) ТОВ
«Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг»
виконує покладені на нього **спеціальні обов'язки**,
строк дії яких, обмежено до **31.10.2025 включно**

Постанова КМУ № 812

Очікувана вартість

порівняння ринкових цін

перегляд вебсторінок постачальників природного газу та збір інформації про запропоновані ними ціни

**отримати комерційні пропозиції, не менше трьох,
від контрагентів, відправивши їм попередньо запити**

відповідно до примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом Мінекономіки від 18.02.2020 № 275

якщо замовник має право й планує укладення договору з ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг»» за пільговим тарифом, то визначити очікувану вартість набагато простіше, адже, по-перше, Положенням № 812 затверджується ціна природного газу, а по-друге, у проєкті договору про закупівлю, який зазвичай оприлюднює ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг»» на власному вебсайті у розділі «Для клієнтів», уже визначено ціну природного газу за 1000 кубічних метрів – 17 052,60 грн з ПДВ

Будь-який опалювальний сезон починається наприкінці поточного року і триває декілька місяців на початку наступного (наприклад, ОС 2025/2026 триватиме орієнтовно **з жовтня 2025 року по квітень 2026 року**)

Якщо замовник є розпорядником коштів державного та/або місцевих бюджетів, то для оплати за природний газ замовники зазвичай реєструють бюджетні зобов'язання на два бюджетні періоди:

**жовтень – грудень 2025 року та
січень – квітень 2026 року**

Це означає, що перед початком проведення закупівлі перш за все необхідно розрахувати обсяг природного газу, який буде використано у жовтні – грудні 2025 року, але закупівлю здійснювати з огляду **на річну потребу**

Наприклад, якщо потреба на жовтень – грудень становить 77 тис. грн, але в поточному році замовник вже закупив газ на 85 тис. грн, то йому варто провести відкриті торги / ЗПП, а не укласти прямий договір

Обсяг закупівлі

Коли розпочинати закупівлю газу

очікувана вартість закупівлі є меншою ніж 100 тис. грн

договір планується укласти без застосування ЕСЗ, то необхідно передбачити термін для пошуку найвигіднішої пропозиції, оприлюднення річного плану та узгодження з обраним постачальником умов договору і оформлення інших необхідних для початку постачання природного газу документів. В одного замовника це може бути 10 календарних днів, а в іншого такий строк є більшим. У деяких може бути налагоджена база постачальників, і договір може бути укладено протягом трьох робочих днів

очікувана вартість закупівлі дорівнює або перевищує 100 тис. грн

необхідно передбачити термін для проведення **запиту пропозицій постачальників** (тобто із застосуванням електронного каталогу Прозорро Маркет), який орієнтовно становить 10 робочих днів, або ж передбачити строк для проведення спочатку **відкритих торгів** (врахувати строк можливого оскарження процедури, строк на надання можливих питань в ЕСЗ до процедури, можливої відміни процедури та у зв'язку із цим укладення договору про закупівлю без застосування ЕСЗ тощо)

Як закупити газ у Нафтогаз Трейдинг

оголошувати тендер з терміном
постачання з **01.10.2025 до 31.10.2025**

а потім другий — з **01.11.2025 до 31.12.2025**
(у разі надання функцій Нафтогаз Трейдингу)

Постачання газу Нафтогаз
Трейдингом з 31.10.2025:
бліцінтерв'ю з Товариством

ПОН

Природний газ

12.09.2023 Уряд розпорядженням № 793-р визначив товариство з обмеженою відповідальністю **«Газопостачальна компанія «Нафтогаз України»»** постачальником «останньої надії»

Відповідно до абзацу четвертого частини першої статті 15 Закону України «Про ринок природного газу» на період воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування товариство з обмеженою відповідальністю **«Газопостачальна компанія «Нафтогаз України»»** визначено постачальником «останньої надії» без проведення конкурсу.

Постачальник "останньої надії" постачає природний газ споживачу протягом строку, який **не може перевищувати 60 діб та триває до кінця календарного місяця**, що настає за місяцем початку фактичного постачання природного газу споживачу постачальником "останньої надії"

Після закінчення цього строку постачальник "останньої надії" зобов'язаний припинити постачання природного газу споживачу

Корисні статті

Основні дії уповноваженої особи щодо підготовки до нового опалювального сезону: поради й рекомендації

Основні дії уповноваженої особи щодо підготовки до нового опалювального сезону: поради й рекомендації

Планування закупівель закупівля природного газу
«Готуй сани влітку, а воза взимку!» — мудре прислів'я та золоте правило, якого слід дотримуватися замовникам під час планування своїх закупівель»,...

Олена Жадан

Прочитано

3842 1 Липня 2025

Ключові питання — відповіді для вдалої співпраці з ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг»

Ключові питання — відповіді для вдалої співпраці з ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» закупівля природного газу

Ключові питання — відповіді щодо порядку підписання Договору з додатками та Заяви-приєднання з ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг». Питання 1 щодо...

Газопостачальна Компанія Нафтогаз Трейдинг

1023

12 Травня 2025

Коли не можна встановлювати критерії?

п 29 Особливостей

електричної
енергії

твердого
палива

природного
газу

газу скрапленого
для комунально-
побутового
споживання та
промислових цілей

положення пунктів 1 і 2 частини другої
статті 16 Закону замовником не застосовуються

01

наявність обладнання,
матеріально-технічної
бази та технологій

02

наявність працівників відповідної
кваліфікації, які мають необхідні
знання та досвід

Враховуємо ДСТУ

п 29 Особливостей

У разі здійснення закупівель, визначених абзацом першим цього пункту, замовники **не можуть установлювати вимоги до предмета закупівлі, що не передбачені відповідним національним стандартом** (за наявності національного стандарту для відповідного предмета закупівлі).

ДСТУ ISO 13686:2015 Природний газ. Показники якості (ISO 13686:2013, IDT)

Договір на закупівлю природного газу

Радник у сфері публічних закупівель
Все для закупівель на одному порталі

ЗАМОВНИКАМ ^УЧАСНИКАМ ^ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ ^ПРАВОВА БАЗА ^ЖУРНАЛИ Кі

Головна — Статті — Воєнний стан

УСІ СТАТТІСЛІДКУЄТЕОБРАНЕ

Ведення договору простою мовою, або Поради та секрети співпраці з постачальником, зокрема у разі коливання цін на ринку ★

Людмила Хаїтова [Слідкувати](#) 1294 24 Червня 2024

^ Статті

Воєнний стан (2968)

COVID-19 (67)

^ Замовникам (5951)

^ Учасникам (3012)

^ Інфографіка (41)

Інформатизація (30)

Прозоре будівництво (40)

^ Автори

[Ведення договору простою мовою, або Поради та секрети співпраці з постачальником, зокрема у разі коливання цін на ринку](#)

Моніторинг закупівлі газу

Моніторинг UA-M-2023-12-04-000065

Оголошення UA-2023-11-27-005659-а

Моніторингом встановлено, що згідно із пунктом 4 розділу I тендерної документації та оголошенням про проведення процедури закупівлі строк поставки товарів (надання послуг, виконання робіт) — з **01.01.2024 до 15.04.2024**.

Проте відповідно до оприлюдненого річного плану замовником запланована закупівля природного газу **на 2023 рік**.

Моніторингом встановлено, що, в порушення вимог частини 2 статті 22 Закону та пункту 28 Особливостей, проєкт договору про закупівлю (додаток 3 до тендерної документації) **не містить порядку змін його умов**

Моніторинг закупівлі газу

Моніторинг UA-M-2023-11-20-000050

Оголошення UA-2023-10-27-004847-а

На порушення вимог абзацу 29 пункту 13

Особливостей обґрунтування підстави для

здійснення замовником закупівлі **не погоджено**

(затверджено) керівником замовника або іншою

особою, визначеною керівником

Моніторинг закупівлі електроенергії

Моніторинг UA-M-2024-01-16-000001

Оголошення UA-2023-12-08-000934-а

тендерна документація складена з порушенням вимог пунктів **3, 28 та 29 Особливостей**, зокрема під час проведення відкритих торгів для закупівлі електричної енергії у тендерній документації застосовано положення пунктів 1 та 2 частини 2 статті 16 Закону та **неправомірно встановлено вимоги щодо наявності в учасника процедури закупівлі матеріально-технічної бази та технологій, а також працівників відповідної кваліфікації**

Запрошуємо на вебінар

Набір групи на 28.10.2025

Радник ENERGY: планування
та закупівля енергоносіїв
на 2026 рік

**Завжди раді
співпрацювати
та допомагати!**

Контакти

+38 (044) 581 09 37

radnyk.academy@gmail.com

Наша адреса

м. Київ
провулок Тбіліський, 4/10
офіс 101

Сайт

radnyk.academy